

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

In străinătate un exemplar 4 Lei.

Polițiștii călăreți la Cluj

DI general Ștefănescu în anchetă.

DI general Ștefănescu a sosit în săptămâna aceasta pentru a ancheta chestia manifestației, care a avut loc Dumineca trecută. Joi a sosit în această chestie la Cluj și DI ministru Tătărescu, intru-ând chestia se prezintă foarte gravă, încât sunt în perspectivă consecințe exemplare.

Ancheta s'a pornit, după cum se știe, în urma manifestației, care a avut loc Duminecă și în care — tinerimea română susține — publicul a fost atacat și călcat în picioare de către polițiștii călăreți și jandarmii puși la dispoziția poliției. Studențimea declarând extrabrutală procedura poliției, fiind foarte agitată, a căutat să se răsbune. În aceasta pricină a și avut ocazie, d. Grita, prefectul poliției Cluj intrând Marți la Universitate pentru a da lămuriri Rectoratului. Studențimea, văzându-l intrând în Universitate, l-a urmărit și astfel d.

Grita a rămas închis în Universitate timp de vre-o 6—7 ore studenții încercând să-l bată.

Poliția și forța armată nu i-a putut ajuta nimic, neputând intra în Universitate ca forță. Seara târziu însă i-s'a dat drumul, anunțându-se, că s'a dat demisia. A plecat imediat la București, de unde s'a reîntors Vineri luându-și în primire serviciul.

DI Grita în legătură cu manifestația de Duminecă declară, că nu a luat dispoziții pentru maltratarea publicului, ci numai pentru menținerea ordinii, lăsând să manifesteze studențimea, cu toată n'avea autorizație pentru această manifestație.

Publicul în tot cazul este foarte curios să știe rezultatul anchetei, care acuma este în curs, iar din parte-ne susținem, că cu dispoziții arastice nu se contribuie, decât la agitarea spiritelor.

*Presa în România

În România, după cum se poate constata din datele statistice ale Bibliotecii Universitare din Cluj, sunt 500 tipografii mari, cari își trimit obișnuit publicațiile obligatorii Bibliotecii Universitare.

Din publicațiile, cari se trimit Bibliotecii Universitare, putem constata, că în România apar 627 reviste, dintre cari 496 sunt scrise în românește, 87 ungurește 52 în limba germană și 12 în limba franceză.

Repartizate pe categorii, avem 40 reviste literare și artistice, 35 de medicină, 15 de știință, 50 de drept, iar restul: militare, ilustrate, etc.

Ziare, cu cele săptămânale avem 425, dintre cari în limba română apar 320, în alte limbi 105, dintre cari 50 în limba maghiară, 35 în limba germană și 20 în limba evreiască turcă, bulgară etc.

Publicațiile însă în realitate nu sunt toate ale neamurilor în limba cărora apar. Astfel din cele 425 de ziare, adevărat românești, redactate exclusiv de ziarști români sunt foarte puține, și acele săptămânale. Zilnice avem mai multe scrise în românește, fără să fie românești. De pildă la București nu avem românești decât vre-o patru—cinci, între cari mai românesc este Universul, Viitorul și România etc. pe când neromânești, dar scrise în limba românească, avem vre-o șase—opt, între cari chiar antiromâne, cum sunt Adevarul, Dimineața, Aurora, Lupta etc. și avem și Presa, dispărută zilele aceste în bocetele tovarășilor Honigmann-Fagure etc.

Doleanțele minorităților

Serveșc exclusiv propaganda anti-română, neavând baze.

România, după datele statistice, are o populație de aproape 18 milioane, dintre cari în Ardeal și Banat 5,200.000 suflete. În Ardeal și Banat populația se repartizează în

3,000.000 români, 1 mil.
300.000 unguri, 500.000
germani 130.000 evrei,

iar restul altfel de naționalități.

Românii în majoritate covârșitoare și în statul lor propriu, cu toate aceste n'au, decât 3611 școli primare 40 școli medii, 40 licee, 22 școli normale și 10 școli comerciale, pe când

ungurii au 1669 școli
primare, 86 școli medii,
40 licee, 19 școli normale
și 15 școli comerciale

deci mai multe, decât românii, cu toatăcă sunt pe de trei ori mai puțini. Dintre școlile aceste aproape jumătate le sunt susținute de către Statul român și cu toate aceste se vaeta, că românii le suprimă învățământul.

Având în vedere datele aceste, noi avem să ne plângem și nu ungurii în privința școlilor, pentru că nci, cari suntem pe de trei ori mai mulți, decât ungurii, tot atâtea școli avem

Ungurii și nici alte naționalități, n'au deci de ce să se plângă. Dar noi știm, că doleanțele lor au menirea exclusivă să servească date pentru propaganda anti-română și nu pentru restabilirea adevărului. Prin urmare ne știm datoria!

Eșuarea blocului opozițional

Viitorul guvern.

Eșecul tratativelor pornite pentru constituirea unui bloc al opoziției, a adus în discuție nevoia fuzionării a două partide de alternare.

Cei mai mulți cred, că blocul nu s'a putut constitui din pricina ambițiilor fruntașilor din opoziție și din acest motiv s'a ivit părerea înjghebării unui partid puternic, căreia

guvernul actual ar fi decis să-i cedeze guvernarea,

avându-se în vedere stângăcia opoziției actuale.

În legătură cu aceste se svo-nește, că

liberalii nu pot și nici nu trebuie să fie înlocuiți,

până se va organiza partidul din chestie, care ar urma după cel liberal la putere. Acest partid se afirmă, că

ar fi al fasciștilor, cari ar governa fără după interesele naționale

ale neamului și țării.

Căpătuirea românilor

Intreprinderile neromâne evită să-și angajeze români. Datoria guvernului. — Ce ne spune senatorul Biana?

Necesitatea specializării industriale și comerciale a românilor o accentuasem în mai multe rânduri, susținând introducerea românilor în întreprinderi. Totodată am accentuat, că întreprinderile neromâne

evită să-și angajeze români

preferând să-și aducă chiar și lucrători simpli din străinătate.

Argumentările nu ne-au rămas fără efect. DI Biana, senator liberal, zilele aceste, interpelând în Cameră, a rugat

guvernul să ia dispoziții pentru împiedecarea importului streinilor

prin cari întreprinderile neromâne urmăresc o politică dăunătoare României, provocând lipsă de lucru prin importul streinilor.

Intreprinderile neromâne speră, că muncitorii români înlăturați astfel din întreprinderi, neavând mijloace de trai în urma lipsei de ocupații,

vor provoca turburări nefavorabile românilor

și astfel ar deservi cauza românească în favoarea dușmanilor noștri.

Guvernul în tot cazul are datoria să ia dispoziții având în vedere, că sunt unele întreprinderi, cari n'au angajați români nici în proporția de 5—10%, cu toatăcă

legea naționalizărilor prevede angajarea românilor atât în bioururi și ateliere, cât și în direcțiuni și ca acționari, în proporția de 50%. Dispozițiile aceste însă nici acuma nu s'au executat și din acest motiv are guvernul datoria să ia dispoziții drastice în acest sens.

Țărâniimea va intra în folosința pădurilor comunale

DI Al. Constantinescu ministrul Agriculturii și Domeniilor a alcătuit proiectul de lege pentru înființarea pădurilor comunale (pădurile expropriate dela stat, societățile persoane morale și particulari) astfel ca țărâniimea să se îndestuleze cu materialul lemnos pentru foc și necesitățile gospodăriilor.

Prin această lege guvernul vrea să arate țărâniimei că ceia ce s'a înscris în constituție se execută și în practică.

Cel mai târziu de Paște legea va fi votată și în toamnă țărâniimea va intra în folosința pădurilor.

Progresul reformei agrare în Ardeal

În sfârșit situația cu reforma agrară din Ardeal se îmbunătățește mereu. Spiritele țărâniimei noastre sunt aproape pe deplin liniștite și fiecare plugar își vorbește cu satisfacție și cu încredere despre împărțirea pământului așteptând executarea definitivă în unele părți.

Astăzi nu se mai prezintă delegații după delegații compuse din țărani în frunte cu fruntașii comunelor cheltuind parale grele în desperarea lor până ajungeau în Cluj și chiar mai departe pentru a-și putea expune plângerile și a cere oamenilor competenți sanarea relelor. Țărâniimea astăzi are ocazie a lua contact direct și a-și expune păsurile și durerile în comunele unde se află, deoarece, Inspectoratul general geodezic și cadastral pentru Ardeal, cu sediul în Cluj, a luat importante dispoziții în acest sens și își trimite oficial delegații în toate localitățile dela cele mai mici până la cele mai mari cătune a face anchete personale la fața locului a asculta plângerile sătenilor și ale face toată dreptatea, care cade în cadrele legalității.

Chiar această împrejurare și procedare cuminte a acestui inspectorat motivează îndeajuns liniștea și încrederea deplină ce au țărâniia în executătorii reformei agrare dela Cluj.

Poporul primește pe delegații pretutindeni în modul cel mai amabil, căci își dă seamă perfect că prezența inginerului însemnează și executarea definitivă a

reformei agrare, trecerea în cărțile funduare, adică preluarea pământului în posesiune.

Toate aceste fapte frumoase merită lauda publicului românesc și tot meritul se datorește d-lui inspector general Alex. Munteanu, care grație muncii d-sale titanice și cunoștințelor temeinice a știut să facă dreptate pretutindenea să mulțumească spiritele agitate.

D-sa lucrează fără oboseală zi și noapte pentru cauza țaranului român și pentru dreptate și este cel mai înfocat apărător al legalității și al cinstei. Cu toate că personalul se află în număr mic în proporție cu munca care se prestează și totodată slab dotat, totuși dl inspector astfel știe să împărtășească lucrurile și să le conducă, încât executarea reformei continuă cu pași repezi în tot Ardealul spre mulțumirea tuturor.

Cu astfel de oameni, Ardealul poate fi mândru totdeauna!

Pax.

Chestia Olariu—Pop

Dl Popov, avocat în Cluj, în chestia clientului d-sale dr. Olariu contra comerciantului Ioan Pop, ne trimite un răspuns la articolul publicat în numărul trecut al ziarului nostru, în care comerciantul Pop i-a adus diferite acuze d-lui Olariu. Regretăm, că în lipsă de spațiu nu putem satisface cererea d-lui Popov pentru a-i publica răspunsul întreg în chestia indicată însă îl rezumăm.

Dl Popov ne informează, că a pornit proces de calomnie contra d-lui Pop și pentru a-și susține adevărul se referă la dosarul No. 3319/923 Tribunalul Cluj, avizul No. 1240/923 Prim jurisconsultul orașului, petiția dlui Pop înregistrată la Primărie sub No. 15.086/923, acțiunea numărul 13.791/923 Jud. Urbană Cluj și alte documente.

Cu aceasta credem încheiată chestia, neputându-ne mereu ocupa de-o chestie personală, care nu interesează publicul.

Chestia telefoanelor

Observăm că serviciul poștal merge din nou foarte slab. Mai ales la centrala telefonică care poate de multe ori să nu funcționeze. Taxa de urcămere, iar serviciul ce ni-l dă e tot mai puțin. Credem că fiecare este în clar cu aceea, că dacă cineva șiși introduce telefonul, o face, pentru că să-și cruțe timpul și umblatul.

Cu telefonul de azi însă nu și-a ajuns scopul, căci este amenințat să-și plardă cu mult mai mult timp sunând și cerând numeri mereu, de cele mai multe ori fără rezultat, apoi pierzându-și paciiența și enervându-se la culme, este silit să facă totuși drumul cel neprevăzut, pentru a-și satisface cele necesare. Cei cari au telefon, știu ce înseamnă acest joc nesfârșit, și în numele tuturor, rugăm pe cei în drept să se ocupe mai deaproape și foarte intensiv de restabilirea ordinii în serviciul telefonic, care a ajuns de nesuferit.

N'ar strica o controlă mai severă și în celelalte secții ale poștei, d. e. la predarea recomandatelor personalului de serviciu este prea minim pentru a putea satisface cerințelor atâtor locuitori ai orașului nostru. Tot așa la expedierea banilor, pachetelor etc. Și pe lângă că în tot locul este personal puțin, mai se află între ei și destui neglijenți, așa că totul e în dauna bunului mers. E lipsă deci de o urgentă îmbunătățire.

Inimicii presei române

De un timp încoace observăm că ziarele românești sunt tot mai puține prin cafenelele din Cluj. În special la „New-York“ este o raritate un ziar român. Din contră însă cele streine sunt cu atât mai puternic reprezentate. Vom cerceta să aflăm care este cauza acestei mari diferențe. Și n'am dori să ajungem la convingerea că ziarele românești sunt înlăturate din simplă reavoință, forțându-se numai cetirea celor streine.

Presupunem însă că totuși ar fi aceasta la mijloc, căci ziarele românești nu au parte să ajungă puse în rame, ci sunt lăsate libere, urmând ca să dispară, iar cele streine sunt totdeauna înramate

pentru a putea fi permanent la dispoziția publicului.

Dupăce vom avea câteva date despre în această privință vom reveni mai detaliat asupra celor de mai sus.

In atenția Administrației Financiare.

Stimate Domnule Director,

Insistent vă rog a publica în coloanele prețiosului Dv. ziar următoarea știre spre conformarea organelor în drept.

Evreul Iosif Landessman din str. Carpaților Nr. 20 Loco, are cărciumă și băcănie. Duminica și sărbătorile afară de Sâmbetele lor. când toți ceilalți comercianți români conform legii țin localurile închise, acest evreu vinde toată ziua cu preț dublu.

Inchide el obloanele băcăniei dar aceasta comunică cu cărciuma care este deschisă. Vinde prin aceasta pe lângă băutură și articole de băcănie, cu preț dublu. Când unul din funcționarii Adm. Financiare s'a dus să-l facă atent, au sărit ca din pământ 3 filcăi evrei, și gata să-l rupă în bucăți pe omul datoriei și omul care-și respectă obiceiurile strămoșești.

Injurându-l l'au dat afară, strigându-i că sunt stăpâni și slobozi să facă ce vreau, că ei nu vând la români și la unguri.

Deci rugăm frumos pe cei în drept de a lua măsuri contra acestui periculos evreu, că suntem în România țara noastră iar nu în țara lui Israel și a lui Iosif Landessmann.

N. Nicris.

Mobilizarea armatei

Ministrul de război în conformitate cu art. 170 din regulamentul de mobilizare al armatei, aduce la cunoștința tuturor oamenilor, dela vatră, cari fac parte din vre'un element al armatei că în însuși interesul lor, în caz de mobilizare sunt obligați a aduce cu ei: 2 cămăși, 2 perechi ismene, 2 perechi ciorapi sau obiele, 2 ștergare, 2 batiste, 1 flanelă de lână și una pereche încălțăminte (cisme sau bocanci) toate în bună stare. — Toate aceste efecte vor servi numai omului care le-a adus cu el, nemai primind altele dela Corp, iar costul lor se va plăti de către Corpuri posesorilor, după tariful de rechi-

ziție în vigoare la epoca când ar avea loc o mobilizare.

Toți oamenii dela vatră cari fac parte din vre'un element al armatei sunt obligați a avea din timp de pace efectele de mai sus, iar la concentrările de instrucție anuale Ministerul de Război poate ordona, ca cei concentrați să aducă cu ei aceste efecte, pentru a le prezenta la control și recensământ. — Contra celor cari din rea voință nu se vor conforma acestei dispozițiuni, se va lua de către Ministerul de Război măsuri disciplinare

Teatrale.

Premiera „Strigoii“

Marti în 18 l. c. s'a predat ca premieră la Teatrul Național piesa „Strigoii“ de H. Ibsen.

Traducerea și punerea în scenă a acestei piese este meritul artistului St. Braborescu. Pentru dânsul a fost rezervat și rolul pictorului Osvald Alving. Nici nu știm cine altul ar fi fost mai potrivit decât dânsul în acest rol greu. Dealtfel nici nu prea sunt roluri ușoare în piesele lui Ibsen. Aici însă Osvald are un rol foarte obositor. Dl Braborescu a fost cu totul transpus în starea suferințelor a acestui tânăr, care moștenind viciul tatălui său, fiind împiedecat de a și-și satisface, este greu atins de această lovitură, și rămâne paralizat întru durerea nemângâiatel sale mame. A jucat cu multă siguranță în toate actele, dar în actul III, răpit și transpus în întregime, n'a avut în considerare că o sală plină de auditori încă doarește să știe ce se petrece cu dânsul și ce vrea; aici vocea i-a fost prea scăzută și regretăm că n'am înțeles mult, cu toate că în sală domnea o liniște mortală (la noi o raritate).

Al doilea rol greu, dar bine interpretat și foarte reușit a fost al mamei sale, jucat de d-na Ignătescu-Dobrescu. Dânsa reușește totdeauna să ne câștige pe deplin admirația față de ținuta hotărâtă și talentul special întrebunțat în astfel de roluri.

Dl Psata și dl Ștefănescu deosemena au fost bine. Mai puțin îndestulți am rămas cu d-ra Cronvald. Nu-i vorbă e încă tânără, dar mai are lipsă de mult exercițiu.

„MAGDA“

Un vis...

de N. Cristofir-Cârcea.

Cluj, 17 Martie 1924.

(Draga mea).

Aseară după ce am venit dela teatru, fiind obosit m'am culcat și am adormit repede. În minte mi-a rămas „Magda“ fca sârmanului colonel Schmarze care a fost ursită să sufere consecințele unor greșeli din tinerețe. Această fată, rolul căreia la interpretat Dna Agatha Bârsescu cea mai mare tragediană a neamului nostru, a fugit de tânără dela părinții ei, unde trăia fericită, unde era iubita și s'a dus în lume s'a dus departe și în viața ei n'a ajuns decât o cântăreață, ce cântă prin ea fenele numai ca să-și câștige existența. Mă vei întreba, că când să-ți povestesc motivul care a determinat pe Magda să fugă dela părinții ei. Nu te voi lăsa să insiști prea mult după cum am făcut de multe ori și de data aceasta voi fi bun cu tine și-ți voi povesti în câteva cuvinte, aceia ce dorești.

— „Draga mea și-am spus că Magda trăia fericită la părinții ei. Așa

e? Mai ții minte că și-am spus? Magda era fată tânără și frumoasă. În casa părinților ei venea adesea un tânăr frumos care a ajuns consilier de stat.

El s'a îndrăgostit de Magda, ea de el și în fine o iubea și-l iubea mult. Dar... în dragostea lor curată îi urmărirea păcatul, păcatul care urmărește adesea mai toată tinerimea de astăzi. Deci Magda a fost înșelată de iubitul ei și din acel moment conștiința o muștra mereu, păcatul o făcea să sufere și în pânțele ei tânăr creștea văzând cu ochii aceia ce mai târziu era să fie copilul ei... Vrând să nu păteze onoarea familiei, sale de rușinea lumii, a plecat departe... departe de casa părințească și de aceia pe care îi iubea atât de mult. A pribegit așa multă vreme în timpul căreia a născut un copil de o frumsețe rară care a fost deaci înainte mângăierea zilelor ei triste. Il iubea mult pentru că era trup din trupul ei și suflet din sufletul ei. După 15 ani de pribegie vine să cânte în orașul ei natal. Aici găsește totul schimbat și e aproape să nu mai fie cunoscută. Se schimbase mult, slăbise pentru că în viața ei pribegă a fost într'o luptă încontinuu cu mi-

zeriile. Consilierul o cere în căsătorie dar cu condiția ca copilul să fie internat undeva ca lumea să nu știe că este al lor. Ea nu primește, se i-a la ceartă cu consilierul il dă afară dar intervine tatăl ei care nu poate să-i facă nimic. Vrea să o omoare, dar cade și moare el fără ca ea să pătească ceva.”

O poveste tristă draga mea, dar așa a fost, așa s'a întâmplat cu această nefericită fată care a greșit în tinerețe, a greșit toată viața și urmările le-ai văzut. Am venit dela teatru tocmai la ora 1 după miezul nopții. Teatrul s'a terminat mai de vreme dar am stat la manifestația studentească care luptă pentru cauza națională, pentru păstrarea sangelui și credinței lor curate. Pe străzi nu auzeal decât cântece patriotice care înalță sufletul oricărui bun român. După aceia am plecat acasă, m'am culcat și am visat un vis așa de frumos cum nu-ți poți închipui. În vis nu erau decât două persoane eu și tu care am umblat o noapte întreagă și am trăit câteva clipe fericite, clipe care cine știe, le vom avea ori ba? Parcă te văd draga mea, parcă te văd cum ești tu de curioasă și cum sunteți de fapt toate

femeile, cum mă rogi să și-l povestesc. Și-l voi povesti cu drag, nu mă ascultă că e frumos și are să-ți placă. Prin vis draga mea s'a perindat rând pe rând toată tinerețea noastră. Aduți aminte și să vezi că este adevărat. Cum te-am cunoscut, cum umelam cu tine, cum sufeream, oh și toate lucrurile astea le-am visat în seara aceia. Dar... astea le știi tu toate eu îți voi povesti un lucru de care habar n'ai... i-a aminte că e vis. Visam cum și-am făcut cunoștință acolo, în lojă la teatru. Cum trăiam fericit de atunci. Cum ne plimbam și cum ne iubiam. Oh! Frumose lucruri? Ce zici Hélène? Așa e că sunt frumoase? Te visam în vacanță! Părinții tăi erau invitați de Sf. Maria la noi la țară. Cu ei bine înțeles ai venit și tu. Oh! Ce fericire! Mai ții minte! Parcă-i văd cum ei, bătrânii stau de vorbă sub umbra deasă a nucului din capul viei. Iar noi umblam alergam ca doi copilași mici să prindem fluturi cu amărăcini și apoi le rupem aripile. Ce nemiloși eram! Apoi obosiți ne așezăm la umbra unui pom și începem să mâncăm din struguri aleși de tine și să vorbim... nu știm ce-am vorbit... doar atât mi-mai amintesc că tu erai cu o carte

Informațiuni

— Datorile românești. Presa belgiană vorbește despre o delegațiune oficială a guvernului nostru, care a sosit la Bruxelles, spre a se înțelege cu creancierii belgieni, în ce privește datoritiile civile și economice. Este vorba spune „Le Soir“ de stăruirea titlurilor de rentă română. În legătură cu aceasta, ziarele belgiene pun în discuție apropiata călătorie a suveranilor nostri în Apus, care a fost definitiv fixată pentru zilele de 10, 11 și 12 Aprilie. După știrile belgiene, Regele și Regina României vor merge mai întâi la Paris, apoi vor rămâne câteva zile la Nisă, de unde vor merge să dea o vizită Regelui Italiei și apoi Regelui Spaniei la Madrid. Din Spania suveranii români vor pleca spre Bruxelles și Londra, trecând încă o dată prin Paris și vor fi însoțiți în aceste vizite oficiale de Dl Duca ministrului afacerilor streine.

— Sanator pentru ziaristi. În urma intervenției prefectului de Ciuc, S. Spătariu, reprezentanța comunei Lușnad jud. Ciuc, a votat cu unanimitate, cedarea unui teren de 3000 m. în parcul nou al stațiunii balneare Lușnad, pentru construirea unui sanatoriu pentru ziaristi.

— Consilierii agricoli din județul Timișoara, Dej, Turda, Cluj, Sibiu, Brașov, Făgăraș, Bistrița, Tg.-Mureșului, Hunedoara și Sf. Gheorghe au fost înștiințați de Casa centrală a proprietărilor, să ia măsuri ca în termen de 15 zile să scoată la licitație publică toate viile și grădinele cu pomi roditori rămase pe seama statului, din moștile expropriate de la abanții.

— Pe jos spre Palestina. Aflăm, că o sută de jidani dintr'un sat din Polonia au plecat la Palestina, pe jos. Drumul lor ei ci-că vor trece peste România. Tare ni-e teamă, că văzând căra românească, se vor opri și să ia altă Palestină mai bună nu găsc ei nișări.

— Dl C. Savu, publicist fost deputat, s'a reîntors din Italia unde a fost timp de vre-o trei luni pentru a studia organizarea actualului regim.

mână, citeai și eu ascultam cu atenție încordată la vorbele ce curgeau din gura de lin și dulce ca notele armonioase ale unui instrument muzical.

Da, — îmi amintesc îmi citeai Povestea tristă a sârmanului Armand și iubitei sale din François Coppée“. În jurul nostru nici-o mișcare nici o mișcare de vânt ci numai razele soarelui dogoritor și din când în când câte-o muscă te mai făcea să te miști. Deodată auzim „hai copii, hai acasă“, ne speriem și sărim drept în picioare, ne credeam singuri dar nu eram. Ne culcăm și plecăm mai mult trisți decât peseli pentru că ne-au conturbat din miștea noastră, liniște ce am fi dorit să domnească timp mult. A doua zi dimineață, parcă te văd ah! Ce frumoasă erai, te văd îmbrăcată și cu cosulețul pe mână, intri în camera mea și deștepti și cu obișnuitul tău zâmbet îmi zici „hai puturosule, hai școală mai repede și hai la via să aducem druguri pentru masă. Mă scoală și îmbracă-mă mai repede și mai îngrijit ca ieri când și apoi plecăm să aducem druguri. La câmp liniște! Soarele nu mai ărea așa de supărător și noi mergeam de mână ca copii printre livezile și pomi. Ajungem, da și te văd cum

Panamua dela Răchitele

Ministrul Tătărescu a venit Joi în anchetă.

Cum au fost exploatați moșii în 29 comune de către gheșeftarii Tischler, Fischer etc.?

Dl Tătărescu, ministru, a venit Joi în Cluj pentru a soluționa diferite chestii, între cari și chestia scandalului polițienesc-studentesc și cea a ilegalităților dela Răchitele.

Joi s'a prezentat la dl Tătărescu o delegație de moșii, pentru a protesta contra ilegalităților, prin cari au fost spoliolate 29 comune române de lângă Huedin, în favoarea unor gheșeftari streini intereselor române.

În această chestie un reprezentant al moșilor a dat guvernului următoarele lămuriri telegrafice, pentru a căror constatare a venit dl Tătărescu la Cluj:

„Ca apărător al moșilor din Rechițele și grupului din 29 comune spoliolate de păduri și pășuni în favorul societăților exploatare Bihor—Sălajeana azi „Regatul Mare“ dirigit de ovreul Fischer, Kalotaszegi, Fehérvizi și Tischler în total evreești în paguba Statului pentru îmbogățirea nelegiuită a absenteiștilor Urmânczy, călăul moșilor, contele „negru“ Andrásy, a contelui Bánffy și ovreului Tischler apelez la autoritatea dv. morală și puterea legală ca să se

curme fără amânare jaful și nelegiuirea și să se aplice sancțiuni exemplare contra organelor agrare vinovate. Casa pădurilor a recunoscut oficial încălcarea în formă și fond a legii agrare conform raportului delegatului inspector Bossie, pe care rog a-l asculta personal. Moșii jefuiți, schingiuiți de jandarmi și pretori, băgați în temniță, iar acum chemați 59 la bara Tribunalului Cluj, pentru „răzvrătire“ pe ziua de 27 curent, se încred în legea agrară, cuvântul Regelui și parola dlui Ion Brătianu. Hotărât de a proceda neînduplecat și energic, dar legal și constituțional, am primit mandat de a conduce delegații și la dv. după ce termenul de 7 crt. fixat pentru primire în Cluj, prin domniile Tătărescu și Cipăianu, nu s'a observat. Rog fixarea audienței la începutul lui Aprilie. Apelez pentru interesele superioare și permanente ale Statului la intervenția dv. puternică“.

Procesul se va desbata la Tribunalul Cluj în 27 Martie, promițând a fi foarte senzational, în asistența tuturor românilor adevărați.

— Comandantul Reg. de Vânători de munte din Sighet, a fost anunțat că în curând va sosi în Satu-Mare A. S. R. Principele Carol, pentru a asista la depunerea jurământului recrurilor din acest regiment. Dela Satu-Mare A. S. Regală va merge la Sighet, apoi, la Dej și Bistrița unde deasemenea va lua parte la solemnitatea depunerii jurământului.

— Cine va fi președintele republicii grecești. Candidatura lui Zaimis la președinția republicii este cea mai populară. Dacă Zaimis primește candidatura, alegerea sa va fi plebiscitară.

— Oravița a fost propusă pentru a se declara capitală de județ, avându-i-se în vedere poziția și estensiunea favorabilă pentru acest scop.

— În Viena, circumscripția VIII-a s'a înființat un atelier de țesături românești. Astfel de ateliere s'au mai înființat și în America și pentru evidențierea frumosului port românesc, ar fi nevoie să se înființeze astfel de ateliere în mai multe țări.

— Monitorul oficial al orașului Timișoara No. 1 anul I. a apărut la 1 Martie, cu material variat.

— Medcii dentiști sunt foarte agitați, că în urma unor dispoziții sunt asimilați și din punct de vedere tarifar cu dentiștii simpli, cari n'au nici un fel de specializare științifică, pe când medicii dentiști au bacalaureatul și universitatea. Atragem atenția Inspectoratului Sanitar pentru îndreptarea acestei nedreptăți.

— România, Cehoslovacia și Jugoslavia au semnat protocolul proiectul referitor la reconstruirea financiară a Ungariei.

— I. Kotz, șeful agenților poliției Cluj și-a dat demisia, în urma unor inconveniente, după ce-a condus mai mult timp secția agenților.

— Recrutarea Principelui Nicolae. În zilele de 28—29 Februarie și la 1 Martie Consiliul de recrutare al clasei 1925, pe când recruta și tinerii Sinaia, a fost strigat și prințul Nicolae, care e născut în anul 1903. A fost reprezentat de d-l administrator de plasă Haside, deoarece principele se află în strălănitare. Alteja Sa este trecut pe tablourile de recrutare ca locotinent în armata română.

— Acțiunea Românească a avut Duminecă o adunare de constituire în Oradea-Mare, iar Dumineca aceasta intenționează să aranjeze o adunare în Turda.

— În Anglia s'a făcut o lege după care femeile care trec de 21 de ani au dreptul să voteze, în alegeri, ca și bărbații.

— Dl Somogyi M. secretarul Statului Negustoresc și-a dat demisia în urma unor incidente provenite cu ocazia balului Sfatului Negustoresc.

Abonați-vă la

„CLUJUL“

!! Cel mai bine scris
!! Cel mai bine informat
!! Cel mai răspândit

— ZIAR DIN ȚARĂ —

— „Clujul“ gratuit îl primește oricine, care ne trimite zece abonamente. Citiți și răspândiți acest ziar adevărat românesc, costând exemplarul 3 Lei, iar abonamentul în țară pe 1 an 160, pe 1/2 an 80, iar pe 1/4 an 40, în strălănitare exemplarul 4 Lei, iar abonamentul pe 1 an 320, pe 1/2 an 160, iar pe 1/4 an 80 Lei.

Premiile ziarului „Clujul“.

Cine trimite anticipat costul la minimum 10 abonamente pentru ziarul „Clujul“ va primi gratuit numerii pe timpul cât ține durata abonamentului trimis.

Cine trimite anticipativ costul abonamentului pe un an primește imediat gratuit cartea „Femea Creștină“ pe 1/2 an broșura „Carte mare de visuri“ pe 1/4 an broșura „Cartea Măgării“.

— Statul român a încasat în luna Ianuarie 198 milioane de lei din taxele puse pe mărfurile venite în țară la noi din alte țări, adică importate și 429 de milioane din taxele puse pe mărfurile vândute de România altor țări, adică exportate.

— S'a pus termen la 1 Octombrie 1924 când slujbașii unguri, rămași prin Transilvania, trebuie să facă examen pentru cunoașterea limbii și scrisului românesc. Cei cari nu vor avea destule cunoștințe vor fi scoși din slujbe.

— Zilnic ne vin plângeri dela românii de pe granița Banatului că autoritățile sârbești opresc celor care optează pentru cetățenia română 30 la sută din valoarea imobilelor. Ar trebui ca ministerul nostru de externe să intervie energic la Belgrad să înceteze aceste măsuri în contradicție cu stipulațiunile convenției încheiate între statul nostru și cel jugoslav. E datoria noastră să facem totul pentru salvarea averilor românești.

— Invățătorii din Ardeal, nemulțumiți de proiectul de lege al învățământului primar, au hotărât să țină o mare întrunire la Cluj.

— „Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat“ oferă publicului cel mai bun plasament. În schimbul sumei de 2 lei, costul unui bilet, oricine poate câștiga 100.000 lei. „Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat“ oferă 5412 câștiguri în sumă globală de 500.000 lei, având câștiguri principale de 100.000 lei, 50.000 lei, 25.000 lei, etc. Loteria se va trage irevocabil la 16 August 1924, la Cluj în prezența autorităților și-a publicului. Câștigurile sunt garantate. — Cine dorește să aibă un frumos câștig fără nici un rizic, să comande bilete de loterie pentru „Căminul Presei“ din Cluj dela Librăria Alexandru Anea.

— Asociația Generală a Farmaciștilor din România, cu ocazia congresului al XXVI-lea ce se va ține anul curent, aranjează în București (Parcul Carol) Pavilionul Bucovina o expoziție, care expoziție are legătura cu târgul de mostre a branșelor farmaceutice, chimice și altora inrudite cu acestea aprobată din partea Ministerului de Industrie și Comerț cu No. 3171/1924.

— † Ananie Moldovan preot în Călian a reposedat în 4 Martie în vârstă de 67 de ani. Să-i fie țărina ușoară.

— Concertul Sibianu—Strasser. Joi seara în 20 Martie a avut loc în sala Prefecturii primul concert al profesorului pianist Sibianu cu concursul violonistului Strasser. Ambii au executat bucățile cu o adevărată pasiune. Îndeosebi Sonata IX (Kreutzer) de Beethoven a fost cântată într'un mod strălucit. Păcat însă, că iubitorii de muzică clasică au fost prea puțin reprezentați. E adevărat că seara aceasta a fost cam nepotrivită, căci multe alte jocuri de distracție au fost tixite în această seară. Sperăm însă că concertul viitor va avea un public mai numeros.

— Nou revizor școlar. Revizorul școlar al județului Cojocna s'a deslăcut în două. Revizor pentru județ a fost numit dl Bazil Poruțiu, profesor în Cluj, iar dl Dr. Gheorghe Vilt a rămas revizor pentru școlile din Cluj.

— Boala somnului în România. Trei din jandarmii rurali din orașul Clăești (jud. Dâmbovița), s'au îmbolnăvit de „meningită cerebrospinală”, sau boala somnului. Cazul a fost adus la cunoștința atât a autorităților superioare sanitare cât și a dlui general Ștefănescu, comandantul jandarmilor.

— Tifus (lingoare). În județele Sătmar și Cojocna s'au ivit mai multe cazuri de tifus. Contra răspândirii acestei boli s'au luat măsuri foarte severe.

— Nou! A apărut broșura Un Branconier Politic. Octavian Goga de Zaharie Boila.

* Femeii „Cartea Moaşelor” cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

Tot felul de cărți și tipărituri se pregătesc prompt și solid la Instit. Grafic Alex. Anca Cluj.

— A apărut în biblioteca „Teatrul Familiar” chansoneta comică: „O seară amuzantă” (pentru o damă tânără). Localizată de I. Baci. Prețul 6 lei, muzica separat 10 lei. Editura: I. Baci Lugoj. Se află de vânzare la editor și la Librăria Anca, Cluj.

— O nebunie religioasă în Rusia. În Rusia între oamenii dela țară s'a înrădăcinat o credință neîntemeiată, că se apropie sfârșitul lumii și de aceea în unele părți zile întregi nu fac altceva, decât ies la pădure și cioplesc la cruci pe care le ridică în împrejurul caselor, ca să le apere de potop și pe câmp, pe la răscruci. Lumea nu mai lucrează nimic, ci stă toată ziua la umbra crucilor acestora așteptând dela ele mântuire.

Prim-redactor responsabil: V. I. Moldovan.

Corespondența ziarului

Dlul A. Stanciu și L. Dragoș, Mc Kees Rocks. Am primit suma abonamentelor dela Banca Marmorosch Blanc. Primiți pe această cale mulțumiri.

Așteptăm restul manuscriselor pentru ziar și vă rugăm a mai câștiga câțiva abonați. Administrația.

CĂUTĂM

imediat corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului „Clujul” oferte împreună cu o corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați, vor primi gazeta gratis și onorar.

Bronz și Aramă roșie

rămășițe, cumpărați ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

Către abonații noștri Români Americani!

Donăți clopote, ornate și vestimente bisericești pentru comunele voastre din Ardeal. Faceți comanda și cereți oferte dela ALEXANDRU ANCA, Cluj Piața Unirii 32.

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33x23 și 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 50.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele:

Teatre:

A apărut în editura Librăriei Piese teatrale și Poezii cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

- * „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 20—
- * „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Tințariu — 15—
- * „Gura Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Tințariu — 20—
- * „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 15—
- * „Pentru patrie” (poporală 4 acte) de Nic. Tințariu — 15—
- * „Petitorii” comedie într'un act de Nic. Tințariu — 15—
- * „Puiu Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Tințariu — 20—
- * „Nevasta mea fie țigari ca ea” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 15—
- * „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — 20—
- * „Oglinda fermecată” (tragică 4 acte) I. Jasinsky — 15—
- * „Doine și Chiuțuri” adunate din gura poporului de „Simiac” — 15—

Diferite:

- * „Inima mea” (cântece populare) — 15—
- * „Imnuri Românești” (cântăce naționale) — 10—
- * „Ecouri” de Traian Dumbra — 5—
- * „Umoristice” (Glume) de Costi — 15—
- * „Versuri din Răsboi” (poezii populare) — 10—
- * „Iubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15—
- * „Imnul Studențesc Creștin” pentru Pian și voce — 15—
- * „Căltinare” cărți cu țargurile — 10-40 Lei
- * „Dicționar” român-maghiar — 5—
- * „Carte de visuri” — 5—
- * Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — 5—

- * Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — 20—
- * „La isvoarele vieții” de M. Velea — 10—
- * „Pentru Macedonia” imperativul nostru național de M. Dragnea — 10—
- Scrisori de iubire de după mai mulți autori — 10—
- * „Aventurile fantastice” ale lui Williams Gotthard roman — 10—
- * „Nenorocii” (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 8—
- „Trepeticul” (expl. semnelor) — 8—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — 6—

Cărți școlare:

- * A. B. C-dar fononimic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — 20—
- * Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — 30—
- * Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- * Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- * „Iuliu Caesar de bello Gallico” manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — 35—
- * „Lecții de limba română” de prof. Murășan — 20—

Cărți preoțești:

- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț — 25—
- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț ediție de lux — 100—
- * „Predici la Morf” de prot. I. Marga — 35—
- * „Predici pentru postul mare” (ciclu dublu) de protopop I. Marga — 20—
- * „Păstorul sufleteșc” (I—VI. vol.) — 120—

Juridice:

- * „Criza valutară și asanarea ei” de Dr. M. Șerban — 35—
- * „Legea de execuție” trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu — 65—
- * „Vademecum” rom.-mag. de Dr. Köves — 60—
- * „Jurnal de term. adv.” (cu pereți tari, folosibil pe orice an) — 50—

Medicale:

- * „Cartea Moaşelor” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — 120—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute. La comandă banii se trimit înainte plus port.

Toate prețurile sunt rezervați și pentru streinătatea dublu.

Cereți lista de cărți școlare, Preoțești Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericești.

Telefon 124.

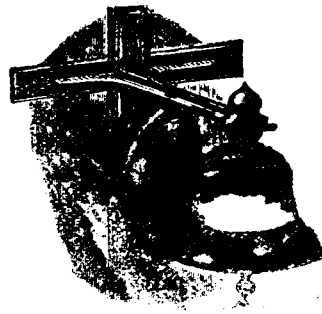
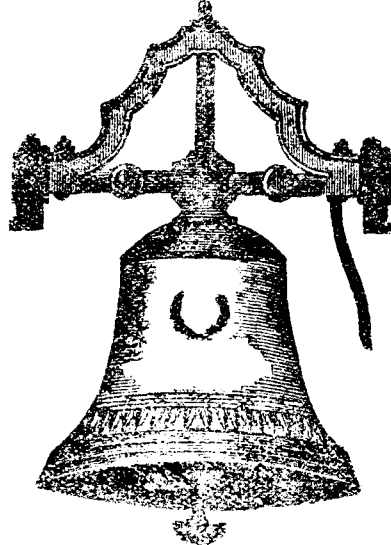
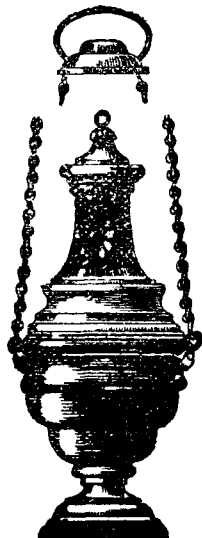
1870

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

Fabrica română ardeleană de clopote patentate
Mare deposit de Ornate bisericești, librărie și tipografie
Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui Efraim Andrásófszky.

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásófszky, care a fost premiat cu medaile de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comanda ori a cere prețurile mașinilor și oferte de prețuri dela fabrica noastră Veniți, Vedeți și vă convingeți.

Tiparul Instit. de Art. Grafice Alexandru Anca, Cluj.